

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

دانشکده تغذیه

طرح درس: جامعه شناسی پزشکی

تعداد واحد: ۲ واحد نظری کد درس : ۰۷ پیشنهاد: ندارد

گروه هدف: دانشجویان مقطع کارشناسی تغذیه

نام مدرس: دکتر لیلا جهانگیری

اهداف آموزشی

پس از پایان درس دانشجویان قادر خواهند بود:

- ۱- جامعه شناسی و جامعه شناسی پزشکی را تعریف کرده و تاریخچه کلی جامعه شناسی را بیان نمایند.
- ۲- مفاهیم و اصطلاحات جامعه شناسی را تبیین نمایند.
- ۳- فرهنگ و فرهنگ سلامت را تعریف کنند.
- ۴- نقش فرهنگ و زندگی اجتماعی را در سلامت توضیح دهند.
- ۵- فرهنگ را طبقه بندی نموده و اجزای آن را نام برند.
- ۶- نهادهای اجتماعی و نقش آنها در سلامت را بیان نمایند.
- ۷- گروههای اجتماعی و انواع آن را توضیح دهند.
- ۸- طبقه اجتماعی و توزیع آن در جامعه از دیدگاه سلامت را توضیح دهند.
- ۹- موسسات اجتماعی را نام برده و کارکرد آنها را از نظر اجتماعی تبیین کنند.
- ۱۰- ارزش یا هنجار اجتماعی را تعریف کرده و اهمیت آن در سلامت را تبیین کنند.
- ۱۱- ویژگی های جوامع شهری و روستایی را توضیح داده و آنها را نسبت به هم از نظر شیوع بیماریها تفسیر کنند.
- ۱۲- علل اجتماعی بیماریها را توضیح دهند.
- ۱۳- مبانی اجتماعی بیماریها مشخص کنند.
- ۱۴- الگوهای اجتماعی بیماریها را معین نمایند.
- ۱۵- دگرگونی های تاریخی ، اجتماعی و جمعیتی را نام برده و اثر آن در سلامت و بیماری را تفسیر نمایند.

۱۶- تشکیل طبقات اجتماعی و خرده فرهنگ ها و تاثیر آن در سلامت و بیماری را توضیح دهند.

۱۷- مدل‌های بیماری و دیدگاه‌های مختلف در این زمینه را نقد و بررسی کنند.

برنامه زمان بندی شده جلسات درسی:

جلسه	اهداف کلی: آشنایی دانشجویان با	اهداف اختصاصی: در پایان این جلسه با توجه به مطالب ارائه شده از دانشجویان انتظار می رود:	حیطه هدف	شیوه تدریس و رسانه آموزشی
۱	مفهوم جامعه شناسی و جامعه شناسی پزشکی: تعریف از دیدگاه‌های مختلف	۱- جامعه شناسی را از دیدگاه‌های مختلف تعریف کند. ۲- جامعه شناسی پزشکی را از دیدگاه‌های مختلف تعریف کند.	شناختی- عاطفی	سخنرانی- استاد - اسلاید
۲	تاریخچه جامعه شناسی و جامعه شناسی پزشکی	۱- تاریخچه کلی جامعه شناسی را بیان کند. ۲- نحوه پیدایش جامعه شناسی پزشکی را توضیح دهد.	شناختی- عاطفی	سخنرانی- استاد - اسلاید
۳	مفاهیم و اصطلاحات جامعه شناسی	مفاهیم و اصطلاحات رایج در جامعه شناسی، جامعه شناسی سلامت و بیماری را نام برده و توضیح دهد.	شناختی- عاطفی	سخنرانی- بحث گروهی- اسلاید
۴	مفهوم فرهنگ و فرهنگ سلامت	۱- فرهنگ را تعریف کند. ۲- مفهوم فرهنگ سلامت را توضیح دهد. ۳- انواع فرهنگ را نام برد	شناختی- عاطفی	سخنرانی- بحث گروهی- اسلاید
۵	نقش فرهنگ و فرهنگ پذیری در سلامت	نقش فرهنگ در سلامت و بیماری را توضیح دهد. فرهنگ پذیری را تعریف کند.	شناختی- عاطفی	سخنرانی- بحث گروهی- اسلاید
۶	نهاد های اجتماعی	۱-نهاد های اجتماعی رایج در جامعه را نام برد. ۲-کارکرد نهادهای اجتماعی جامعه را تشخیص دهد. ۳-پایگاه نهاد های اجتماعی را معین نماید. ۴-مظاهر خارجی نهاد ها را تشخیص دهد.	شناختی- عاطفی	سخنرانی- بحث گروهی- اسلاید
۷	نقش نهاد ها	نقش نهاد ها در سلامت و بیماری را تبیین	شناختی-	سخنرانی- بحث

		کند.		
گروهی - اسلاید	عاطفی			
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱-انواع گروهها را نام برد. ۲-نقش گروهها در سلامت و بیماری را تبیین کند.	گروه اجتماعی	۸
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱-طبقه اجتماعی را تعریف کند. ۲-چگونگی طبقه بندی افراد در جامعه را مشخص سازد. ۳-اهمیت طبقه اجتماعی را در سلامت تبیین کند.	طبقه اجتماعی	۹
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱-موسسات اجتماعی را نام برد. ۲-کارکرد موسسات اجتماعی در سلامت را بیان نماید.	موسسات اجتماعی	۱۰
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱-ارزش را تعریف کند. ۲-هنجار و ناهنجاری در جامعه را تشخیص دهد. اهمیت ارزش یا هنجار را در پیشگیری از بیماریها تبیین کند.	ارزش و اهمیت آن در سلامت	۱۱
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱-تفاوت جامعه شهری و روستایی را از نظر توزیع بیماریها تبیین کند. ۲-ویژگی های جوامع شهری و روستایی را از نظر سلامت و بیماری توضیح دهد.	جامعه شهری -جامعه روستایی	۱۲
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱-مؤلفه های اجتماعی سلامت را تشخیص دهد. ۲-میزان و نقش هر یک از مؤلفه ها را در ایجاد بیماری توضیح دهد. ۳-دیدگاههای مختلف در مؤلفه های اجتماعی سلامت را تبیین کند.	علل اجتماعی بیماریها	۱۳
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱-مفاهیم مبانی اجتماعی بیماری را بیان کند. ۲-انواع الگوهای اجتماعی بیماری ها را نام برد. ۴-الگوهای اجتماعی بیماریها را نقد و	مبانی اجتماعی بیماریها - الگوهای اجتماعی بیماریها	۱۴

		بررسی کند.		
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱- دگرگونی و تغییر در جامعه شناسی را تعریف کند. ۲- انواع دگرگونی را نام برده و نقش آن در ایجاد سلامتی و بیماری توضیح دهد.	مفهوم دگرگونی و تغییر در جامعه شناسی	۱۵
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱- طبقه را تعریف کند. ۲- خرده فرهنگ را تعریف کند. ۳- چگونگی پیدایش خرده فرهنگ و طبقات و نقش آنها را در سلامت تفسیر کند.	مفهوم طبقه و خرده فرهنگ	۱۶
سخنرانی - بحث گروهی - اسلاید	شناختی - عاطفی	۱- انواع مدل های بیماری را توضیح دهد. ۲- دیدگاههای مختلف مدل های بیماریها را بیان کند. ۳- مدل های مختلف بیماری را مقایسه کرده و مورد نقد و بررسی قرار دهد.	مدل های بیماری	۱۷
امتحان پایان ترم				

فعالیت های یاد گیری دانشجویان:

بحث گروهی، بارش افکار، مشارکت دانشجویان در بحث جمعی و ارائه فعالیت کلاسی در زمینه مبحث جامعه شناسی پزشکی، سلامت و بیماری.

شیوه ارزیابی دانشجو

- ۱- نحوه پاسخگویی به سئوالات میان ترم و پایان ترم
- ۲- فعالیت های کلاسی و نحوه ارائه فعالیتها، چگونگی جمع آوری مطالب علمی و تسلط در ارائه آنها
- ۳- میزان علاقه به شرکت در بحث های گروهی، اشتیاق به پرسش و پاسخ ها
- ۴- حضور منظم در جلسات آموزشی

منابع اصلی درس:

- ۱- ارمسترانگ د. جامعه شناسی پزشکی (مترجمان: احمد خزاعی - محمد توکل) انتشارات دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۷۲.
- ۲- محسنی، منوچهر؛ جامعه‌شناسی پزشکی و بهداشت، تهران، طهوری، ۱۳۶۸، ص ۱-۲.
- ۳- آدام، فیلیپ و هرتسلیک، کلودین؛ جامعه‌شناسی بیماری و پزشکی، لوراسن و دنیا کتبی، تهران، نی، ۱۳۸۵.
- ۴- گیدنز، آنتونی؛ جامعه‌شناسی، حسن چاوشیان، تهران، نی، ۱۳۸۶.